

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ, ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Кафедра журналістики та філології

**ПІДГОТОВКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ НА
АКТУАЛЬНУ ТЕМУ: АВТОРСЬКА ДОБІРКА**
**Writing Journalistic Materials on a Topical Issue: The Author's
Collection**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки спеціальності «Журналістика»
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТдн-84П

Ленець Лілії Анатоліївни

Науковий керівник:

Ярова Алла Григорівна,

Суми 2022

Ленець Л.А. Підготовка журналістських матеріалів на актуальну тему: авторська добірка [Текст]: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр; спец.: 061 – журналістика / Л.А.Ленець; наук. керівник А.Г.Ярова. – Суми: СумДУ, 2022. –с.

Робота має творчий характер. Автор з урахуванням аналізу місцевих медіа пропонує добірку журналістських матеріалів, у яких порушуються питання, актуальні для суспільства. Основною метою кваліфікаційної роботи є створення добірки журналістських матеріалів на актуальну тему.

Ключові слова: авторська добірка, тема, журналіст.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ В ЖУРНАЛІСТИЦІ.....	6
РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКАЦІЯ ПРОДУКТУ.....	8
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ.....	10
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	15
ВИСНОВКИ.....	19

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

XXI століття проблема війни стала однією з найактуальніших. Новини про хід війни займають провідне місце у всесвітніх новинах. Пов'язано це, насамперед, з тим, щоб донести до світу, як борються українці за свою рідну землю, на разі вся Україна проживає те, чого наші прабабусі та прадіди, нам бажали ніколи не знати – війну.

Російська агресія представляє сьогодні чи не найбільшу загрозу сучасному світу.

Створення авторської добірки – доволі складний, трудомісткий, енергозатратний процес, але дуже цікавий. Для збору інформації може піти не один місяць, для написання тексту – не один тиждень, а для редагування – не один день. Цей вимагає повного занурення в роботу та самовідданості автора.

Головним критерієм у журналістиці є **актуальність**. Безумовно, за допомогою цього критерію можна викликати інтерес у читачів. Я гадаю, що матеріали з моєї авторської добірки є актуальними та головними в наш час.

Мета бакалаврської роботи: створити авторську добірку журналістських матеріалів під час війни

Для виконання мети необхідно виконати такі **завдання:**

- Визначити тематику та особливості обраної теми
- Створити власні журналістські матеріали на обрану тему.

Структура кваліфікаційної бакалаврської роботи. Робота складається з пояснювальної записки, у якій обґрунтовується актуальність порушеної теми, визначаються мета і завдання,

розкриваються теоретичні основи підготовки журналістських матеріалів, списку використаних джерел; власної авторської добірки, висновків. Загальний обсяг роботи становить сторінок.

РОЗДІЛ 1

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ В ЖУРНАЛІСТИЦІ

Створення журналістського матеріалу завжди обумовлено низкою процесів, до яких можна віднести народження і пошук майбутньої теми публікації, формування та розробку конкретного матеріалу, нарешті, визначення теми. На перших етапах розглядаються питання, пов'язані і з вибором об'єкту майбутнього відображення, і з накопиченням життєвих вражень, із плануванням майбутнього матеріалу, що зрештою позначається на всій подальшій роботі журналіста по реалізації власної добірки.

Задумуючись над новою публікацією журналіст повинен визначити актуальну тему, як правило вона народжується в двох ситуаціях— або з редакційного завдання, або просто з'являється якась ідея, яка займає всі думки. Розпочинаєш про неї постійно думати, замислюватися, намагаєшся звести до якоїсь однієї ідеї, оцінюючи їх вже з позиції майбутнього матеріалу. Поступово в голові вимальовується ідея та тема, і починається підготовча робота. Але при всіх обставинах важливо собі уявляти, наскільки вибрана тема актуальна, чи буде вона представляти інтерес для аудиторії. Тільки після цього можна приступати до її розробки.

На практиці багато журналістів, роблять акцент на якійсь одній темі. Але в цьому випадку вони завжди включені в процес не тільки обдумування, але й пошуку й накопичення нового матеріалу.

Народження власної добірки постійно пов'язане з пошуком нового та цікавого об'єкту майбутнього опису. Журналіст вкладає інформацію своє значення. Для журналіста темою може стати подія або людина, про яку ніхто не писав, цікавий життєвий випадок або ситуація.

Інтерес представляє і те, як журналісти знаходять та вигадують свої теми. Одне з джерел інформації — різні прес-конференції в прес-центрах брифінги. Буль-яка тема може стати приводом для журналістського дослідження.

Пошук актуальної та цікавої інформації, це одна із головних проблем журналістів, бо знайти в буденному житті щось примітне і цікаве дуже складно.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКАЦІЯ ПРОДУКТУ

2.1 Структура творчого доробку

До творчого доробку увійшло три матеріали: «Спільні мрії про повернення додому», «Війна, яка змінила життя», «Більше нікуди повертатися». За допомогою текстового редактора Microsoft Word було створено авторський текст. Я використовувала Microsoft Word 2010, тому що ця версія найбільш зручна для використання із зручним інтерфейсом та технічними можливостями.

2.2 Технічні характеристики

Творчий доробок має 1009 авторських знаків з пробілами. Надрукований на 5 сторінках формату А4.

2.3 Авторський задум

Початок роботи над матеріалом не такий легкий, як може здатися на перший погляд. Із моменту, коли журналіст наважується на написання чогось суттєвого, перед ним постає ряд найважливіших завдань. Вони полягають у пошуку цікавої, актуальної теми, головної думки, сюжетно – композиційного ходу, аналізу цільової аудиторії, підбору відповідного жанру та форми подачі інфомації. Не кажучи вже про вдалий заголовок, який має виділяти публікацію серед інших, та першу фразу, від якої залежить тон подальшого твору.

Починаючи роботу над матеріалом, одразу визначилася, що це має бути за тема, адже в наш час це дуже актуально.

Ідея написати про внутрішньо переміщених осіб зародилася в мене в перший же день після отримання теми, захотілося передати те, як люди рятувалися від війни та розпочали життя знову. У своїй добірці, я розповідаю про нове життя, війну, страхи людей. Розповідь людей, дуже

тяжко приймати, адже ти розумієш, що війна затонула кожну людину в Україні, всі сприймають та переживають її по різному.

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

1. Спільні мрії про повернення додому

Вранці 24 лютого обірвалося життя українського народу, Росія розпочала повномасштабне вторгнення до України по всій довжині спільного кордону із території Білорусі.

Люди залишали свої домівки, щоб знайти прихисток, так сталося і з родиною Юлії та Олега. У селі Іваниця на Чернігівщині прихистили родину, яка евакуювалася з Сумщини. Подружжя прихистили в домівці люди, які також в 2014 року тікали від війни з Донецька. Сама сім'я знаходиться в Польщі на заробітках, а їхня хата стояла пустою. Тож, пустили пожити сім'ю безстроково і безкоштовно, які, як і вони 8 років тому, вимушені були покинути рідну домівку.

Подружжя Олег і його дружина, приїхали на Чернігівщину 10 березня. Спершу ховалися від обстрілів у підвалі, а коли снаряд прилетів у сусідній будинок, то зібрали речі покинули все і поїхали геть

- 24 лютого прокинулася набагато раніше, ніж будильник. І зрозуміло, що від вибухів. Схопила сина, якому 5 років, і відвела його до ванни. Розпочалася паніка, кинула дитині одяг, щоб він хутко одягнувся. Не знала куди ми підемо, але розуміла що з 6-го поверху потрібно спуститися. Уже по звукам зрозуміла, що це щось страшне. Розпочалася війна. (розповідає Юлія)
- Обстріли були дуже сильні і вдень, і вночі. Страшно було навіть коли хтось гримне дверима, здригаєшся, бо не знаєш, що робити і куди тікати. Спершу обстрілювали тільки військові об'єкти, та

потім розпочали все підряд. Кожного дня бачили, як горять домівки інших людей. (розповідає Олег)

- Ми бігали до укриття, Поки з сином швидко бігли, а в це час все вибухало. Один із снарядів впав у нашому районі. І це був лише початок. Далі ми ховалися у підвалі, так 10 днів, поки не прилетіло в сусідню будівлю. Ми зібралися і поїхали. (розповідає Юлія)

Тепер маємо окреме житло, хоч і не своє. У будинку є кухня і спальня. Вода - з криниці. Туалет і душ - на вулиці.

- Тут є кухня, готуємо їжу. Нам дали в користування холодильник. Є спальне місце, але ним не користуємося, бо є ще одна кімната. Нам пощастило, що є такий будинок в селі і він вільний. Дякуємо людям, які дали в ньому пожити. Ми переважно жили з власниками і не дуже хотілося їм надокучати. За гостинність, чуйність і доброту дуже їм вдячні.

Помешкання, де живуть переселенці — власність сім'ї Мартинових. 2014-го вони переїхали з Донецька і планували тут жити, але поїхали на заробітки в Польщу.

Катерина Лозова, що мешкає поруч — подруга родини. І вона дала ключ від хати родині з Сумщини.

- У нас мало бути оформлення купівлі продажу. Але коли дізналися, що можна допомогти біженцям — мої друзі із задоволенням дали можливість пожити у хаті безкоштовно. Допомагаємо один одному, чим можемо. Ми це пережили: вони біженці втекли з під

обстрілів, а я з Криму. Розуміємо цих людей, хочеться так само їх підтримати. (розповідає сусідка)

У подружжя Юлії та Олега, на Сумщині залишилася квартира, робота. Юля працювала бухгалтером, Олег — електриком. Зараз подружжя шукає роботу тут, на Чернігівщині, але хочуть повернутися і після перемоги відбудувати місто.

2. Війна, яка змінила життя

Подружжя Марина та Сергій прожили в Маріуполі понад все своє життя. А після вторгнення російських військ, були змушені покинути своє рідне місто. Зараз винаймають квартиру на західній Україні. Марина пригадує, як разом з Сергієм та сусідами жили в умовах війни.

- Сиділи, слухали, де скинута ракета. Люди об'єднувалися, створювали умови для проживання, розпалювали вогнища, готували собі їжу. Воду збирали з калюж, ми її берегли, бо думали, що може доведеться її фільтрувати та пити. (Розповідає Марина)

Через вторгнення російських військ, родина втратила рідний дім. Раніше Марина працювала у компанії з продажу рослин. Її офіс знищили росіяни. Вибратися з окупованого міста, марина та Сергій змогли тільки через російський кордон, де їм довелося пройти фільтрацію.

- Провели нас в новий пункт, але ми не військовозобов'язані , то це зіграло таку роль, що нас ніхто не роздягав. У нас не брали відбитки пальців. Передивилися детально смартфон і все. (Розповідає Сергій)

Щоб повернутися в Україну, довелося перетнути 6 кордонів і подолати майже 4 тисячі кілометрів. Прихисток знайшли у Львові. Тут Сергій продовжує свою репетиторську діяльність. Займається математикою та фізикою.

- Мама одного з учнів настільки була зацікавлена, щоб ми з ним продовжили навчання, що почала шукати учнів, вже більше 10 у мене є тут на новому місці. (Розповідає Сергій)

Подружжя розповіли, що дуже сумують за рідним Маріуполем. Але повертатися більше не планують, бо то вже зовсім інше та чуже місто. Планують бути гідними Львів'янами.

3. Більше нікуди повертатися

Сім'я Підгірних під час бомбардування Нові Яриловичі, що на Чернігівщині, вирішили переїхати до іншого міста. Зупинялись у шести містах, наразі живуть на Полтавщині. Тут поки Олег та Аліна Підгірні з двома синами, семирічним Євгеном та дворічним Олексієм, планують залишитись.

- У нас були постійні бомбардування, з самого початку ми жили в укритті, все там встановили: інтернет, телевізор та занесли їжу з водою. У нас була своя квартира, але були вимушені 26-го лютого виїхати, тому що у нас постійно прилітали літаки, починаючи з ранку до вечора, це дуже страшно. Вони знищили всю інфраструктуру, яка була в місті. (Розповідає Аліна)

Після бомбардування, розповідає жінка, першого ж дня у них закінчилася вода, наступного – вимкнули світло, газ, а потім і зовсім зник зв'язок.

- Ми з сім'єю через те, що не було чим обігріватися, вимушені були виїхати. Всі мости були зруйновано, тож прийшлося йти пішки до машини, приблизно 5 кілометри. Дуже важко було морально, весь час плакала, адже в одну мить втратили все, що планували роками.

Діти до цього віднеслися з цікавістю. Для них це пригода, подорож, вони завжди міцно спали в підвалах, розуміли, що іде війна і навколо військові. Від старшого сина Аліна нічого не приховувала: сказала, що розпочалася війна. На Полтавщині сім'ї подобається, добре, тепло, є вода, є чим зайнятися.

- До нас заходять люди, які живуть поряд, допомагають нашій сім'ї, приносять закрутку, овочі, консервацію, також привозять гуманітарну допомогу.

Мама чоловіка залишилася вдома, поки була окупована Чернігівщина, жінка телефонувала до них, коли вдавалося знайти зв'язок. А для цього потрібно було вийти з сховища.

- Мама розповідала, що по місту, домівках ходять російські війська, перевіряють документи, просять їсти. (Розповідає Аліна)
Будинок сім'ї повністю зруйновано. Повертатися нікуди.
- Дуже хочемо скорішої перемоги, щоб був спокій у нашій рідній Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Borm J. Defining Travel: On the Travel Book, Travel Writing and Terminology // Perspectives on Travel Writing [G. Hooper, T. Youngs]. Aldershot: Ashgate, 2004. P. 13–27.
2. Farley D. G. Modernist Travel Writing: Intellectuals Abroad / David G. Farley., 2010.
3. Travellers' Tales: Narratives of Home and Displacement / [G. Robertson, M. Mash, L. Tickner та ін.], 1994.
4. Варич М. Тенденції розвитку жанру подорожнього нарису // Журналістика: науковий збірник / Наук. ред. Н. Сидоренко. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2013. – Вип. 12 (37). – 204 с.
5. Гриценко О. М. Основи теорії міжнародної журналістики / О. М. Гриценко, В. І. Шкляр. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2002. – 304 с.
6. Гуминский В. М. Проблема генезиса и развития жанра путешествий в русской литературе: дис. канд. филол. наук. – Москва, 1979. – 184 с.
7. Гусева О. А. Сучасний подорожній нарис: особливості трансформації старого жанру [Електронний ресурс] / О. А. Гусева; Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2014. – Випуск 39. – С. 221–226. – Режим доступу <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/viewFile/5496/5503>
8. Інтернет-видання газети «Українська туристична газета» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.utg.net.ua/>

9. Інтернет-видання журналу «TOTAL ESCAPE» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://escapemgz.com/>
10. Інтернет-видання журналу «Вокруг Света» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vokrugsveta.ua/> 18
11. Інтернет-видання журналу «Мир туризма» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mirtu.com/>
12. Козьмин В. Жанр очерка / В. Козьмин // Литература в школе. 1985. – № 1. – С. 56–57.
13. Мартынова О. М. «Итальянское путешествие» Гете: Автор. композиция, жанр [Электронный ресурс] / О. М. Мартынова. Санкт-Петербург, 1995. – Режим доступа к ресурсу: <http://www.dissercat.com/content/italyanskoeputeshestvie-gete-avtorkompozitsiya-zhanr>
14. Маслова Н. М. Путевые заметки как публицистическая форма / Н. М. Маслова. – М.: Знание, 1977. – 115 с.
15. Михайлин І. Основи журналістики: Підручник. / І. Михайлин. – Вид. 3-є доп. і поліпш. – К.: ЦУЛ, 2003. – 283 с.
16. Полежаев Ю. Г. Розвиток просвітницької тревел-журналістики в Україні (середина ХІХ – початок ХХ століття) [Електронний ресурс] / Ю. Г. Полежаев // Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки. 2012. – С. 106–110. Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drgn_2012_4_20
17. Полежаев Ю. Тревел-журналістика у фокусі наукових досліджень: аналітичний огляд російського досвіду / Ю. Г. Полежаев // Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки. – 2014. – № 3 (38). – С. 110–114.
18. Прокофьев Н. И. Хождение: Путешествие и литературный жанр // Книга хождений: Записки русских путешественников ХІ–ХV вв. /

Вступит. ст. подг. текстов Н. И. Прокофьева. М.: Наука, 1984. – С. 5–20.

19. Розвиток екологічної журналістики / Бібліотека української літератури. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mirznanii.com>

20. Рощектаева Т. Г. Жанрово-стилистические особенности современного путевого очерка: на материале русской публицистики 90-х годов XX века [Электронный ресурс] / Т. Г. Рощектаева, М., 2007. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dissercat.com/content/zhanrovo-stilisticheskie-osobennostisovremennogo-putevogo-ocherkana-materiale-russkoi-publ> 19

21. Тепляшина А. Н. Методологические основы жанрообразования в массмедиа / А.Н.Тепляшина // Логос. Общество. Знак (К исследованию проблемы феноменологии дискурса): сб. науч. тр. / отв. ред. Б. Я. Мисонжников. СПб: БРИГ-ЭКСПО, 1997. – С. 128–133.

22. Тертычный А. А. Жанры периодической печати / А. А. Тертычный. – М. : Аспект Пресс, – 2002. – 320 с.

23. Черінь Г. Дев'яте чудо : п'ять подорожніх нарисів / Ганна Черінь. – Київ: Юніверс, 2005. – 304 с.

24. Черінь Г. Їдьмо зі мною знов!: збірка тревелогів / Ганна Черінь. – Торонто: Об'єднання українських письменників «Слово», 1990. – 353 с.

25. Юферева О. В. Криза тревел-журналістики та шляхи її подолання (огляд сучасних зарубіжних досліджень) / О. В. Юферева. – 2011.

26. Юферева. О. Наративні тенденції сучасної української тревелжурналістики в соціокультурній перспективі [Електронний ресурс] / О. Юферева // Студентська наука: Журналістика: [Веб-сайт]. – Режим доступу: <http://journ.besaba.com/uncategorized/>

ВИСНОВКИ

Під час роботи над матеріалом, я виконала усі поставлені перед собою завдання. Провела інтерв'ю з обраними людьми. У авторській доробці показала людей, які не пов'язані між собою, які до війни працювали у різних сферах діяльності і як вони змогли за власним бажанням і покликом свідомості адаптуватися до умов війни аби рухатися в іншому напрямі, щоб допомогти своїй країні, своєму народові. Зазначила про, труднощі, з якими довелося зіткнутися під втечі та пошуку домівок. Також проаналізувала досвід респондентів та отриману від них інформацію і на основі цього робимо **висновок**, що сьогодні Українці сильні, як ніколи раніше. Від дій нашого народу залежить, чи будемо ми й далі існувати як окрема волелюбна держава з власною історією, культурою, традиціями тощо. І чи будемо існувати взагалі. Мабуть, кожен українець та кожна українка знає відповідь. Це закладено в нашій свідомості, нашому серці. У венах тече козацька кров. І коли нація знаходиться на межі знищення, наче струм пробігає по наших тілах. Ми підіймаємося, об'єднуємося і починаємо діяти як єдиний народ, допомагати нашій країні вистояти у цей складний час. Так, кожен це робить, як може, але головне, що від серця і заради спільної мети. Ми пишаємося один одним.